

komme til at leve under gode og sunde Bilskaar, thi selv om man i Diebliffet kunde hjælpe paa Arbejdsforholdene her i Kjøbenhavn ved et Forslag som det foreliggende, vilde man dog hjælpe Mere ved at stoppe den Kilde, der er Aarsagen til, at Forholdene ere saa extraordinære, nemlig ved at sørge for, at Indvandringen ikke mere bliver saa stærk, som den har været, ingenlunde ved Tvang, men ved at gjøre Forholdene bedre og hyggeligere paa Landet og navnlig ved at skaffe Selveiendom for Husmænd paa Landet, samt bedre Boliger og selveiende Borgere i Kjøbstæderne. Jeg vil som sagt ikke ligefrem sige, at det er en Feil ved Forslaget her, at det ikke tillige tilsigter at gjøre Veieren til Selveier. Skjøndt jeg nok hører erfarne Folk sige det Modsatte, er jeg dog ikke ganske vis paa, om det ikke vilde være rigtigt at anstille Forsøg i Kjøbenhavn paa at lade lade dem blive Selveiere, men derom kunne Forslagsstillerne som mere erfarne Mænd have en mere begrundet Mening end jeg. Jeg vil imidlertid henlede deres Opmærksomhed derpaa og bede dem tænke derover. Jeg vil fremdeles henstille til Overveielse, om det dog ikke skulde være rigtigt i Lovforslagets § 3 bestemte at formulere, hvor stor Amortisationen skal være. Jeg tvivler jo ikke om, at Kjøbenhavns Kommunalbestyrelse vil være saa billig og hensyntagende som muligt, men man kan dog ikke nægte, at en temmelig stærk Amortisation kunde skabe en større Fordel for Kommunen, og derved vilde jo det Formaal, man havde for Øie, ikke blive naaet i det Omfang, som man havde til Hensigt. Jeg henstiller derfor, om det ikke vilde være rigtigt at indsætte i Lovforslaget, hvor stor Amortisationen skal være. Forøvrigt er det ingen ny Veie, Lovforslaget gaar, det er en Veie, som vi have kjendt i mange Aar, navnlig siden Loven af 4de Juli 1850, at Kommunerne have til Opgave at skaffe gode Boliger. I Loven af 4de Juli 1850 paalægges det udtrykkelig Landkommunerne at skaffe ordentlige Boliger til Veie for saadanne Personer, der ere i Stand til at betale Husleie, men hvor der maatte være Mangel paa Husleilighed, og i samme Lov bestemmes det tillige, at Fæstegaardmænd, der før ikke have havt Tilladelse til at udleie deres Huse til Indsiddere, derefter have faaet denne Ret. Det er klart nok, at denne Lov navnlig har til Formaal baade at skaffe Husvilde Bopæl, naar de ere i Stand til at betale derfor, idet Kommunen skal gjøre det, og tillige at skaffe dem ordentlige Bopæle. Jeg tror, at det er Forhold, vi maa komme meget mere ind paa, end vi hidtil have været, og at der maa drages

Omsorg for, at der ikke alene i Kjøbenhavn ikke maa bygges usunde Boliger, men ogsaa i Provindsbyerne og paa Landet. Det kan ikke nægtes, at der paa Landet findes Boliger, som det egentlig er usforvarligt maa være beboede. Sundhedsforholdene ere af en saadan Bestaafenhed, at det kun kan virke ødelæggende for de paagjældende Familier. Jeg tror derfor, at man ogsaa fra Lovgivningsmagtens Side maa have Opmærksomheden henvendt herpaa, at man ogsaa maa rette sin Opmærksomhed paa Landet, thi ogsaa der kan det ganske vist være nødvendigt at se efter, at der skaffes sunde, luftige og nogenlunde billige Boliger. Jeg skal nu ikke forbyde mig videre hert. Jeg kan kun være tilfreds med, at Forslagsstillerne her første Gang paa denne Maade for Kjøbenhavns Vedkommende forelægge et Lovforslag, der efter min Mening gaar i den rigtige Retning. Der kan jo utvivlsomt være Udskilligt at ændre og rette, men saa vidt jeg har forstaaet det, har Lovforslagets Tanker ikke funden nogen bestemt Modstand fra nogen Side. Vel hørte jeg, at det ærede Medlem fra Nørresundby (Suel) og den sidste ærede Taler mente, at der egentlig var Boliger nok, men Forslaget gaar ikke ubetinget ud paa at skaffe flere Boliger, men paa at skaffe de usunde bort og faae sunde sat i Stedet, og jeg tror, at Forslagsstillerne fortjene Anerkjendelse, fordi de ere fremkomne med et saadant Forslag.

B. Holm: Efter de Oplysninger, som den ærede Ordfører for Forslagsstillerne (Trier) fremkom med i sit første Foredrag, havde jeg egentlig ikke tænkt, at det skulde blive nødvendigt at gaa videre ind paa Belysningen af de Forhold, under hvilke den fattige Befolkning her i Byen lever, og som bevirke en Beskatning af den fattige Befolkning, der er i saa høi Grad uretfærdig; men der er fremkommet Udtalelser fra ærede Medlemmer her, som tvinge mig til at gaa nærmere ind paa at belyse disse Forhold. Der er navnlig en Ting, som jeg vil bemærke, og det er, at dette Lovforslag saa vel som de øvrige Ting, som vi Arbejdere i det Hele søge at komme frem med ad Lovgivningens Veie, lige saa vel som den Agitation, vi føre ude i Befolkningen, har det dobbelte Formaal at gavne Arbejderne i økonomisk og social Henseende og dernæst ogsaa at opløse Arbejderbefolkningen om Aarsagen til den Elendighed, hvorunder den lever. Det er altsaa ikke de Herrer her i Salen, som jeg egentlig tænker paa at ville opløse, idet jeg haaber og forudsætter, at de før en stor Del have Kjendskab til de Ting, som jeg vil frem-